

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ

HAZİRAN 2019

HAZIRLAYAN: EKİN SAKİN

 Ekoloji
Kolektifi

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ

HAZİRAN 2019

HAZIRLAYAN: EKİN SAKİN

Ek Ekoloji
Kolektifi

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ HAZİRAN 2019

Hazırlayan: Ekin Sakin
Yayınlayan: Ekoloji Kolektifi Derneği
Yayın Tarihi: Eylül 2019
Tasarım Konsept: Ahmet Öđüt
Tasarım Uygulama: Ceket Medya
Kategori: Bülten

Ekoloji
Kolektifi

EKOLOJİ KOLEKTİFİ DERNEĞİ

📍 Nergiz Sokak No: 2/5 Çankaya/Ankara

☎ +90 (312) 425 77 64 ✉ iletisim@ekolojikolektifi.org

🌐 ekolojikolektifi.org 🐦 @ekolojikolektif 📘 ekoloji.kolektifi

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ HAZİRAN 2019

HAZİRAN AYI TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ

Türkiye’de ve Dünya’da Enerji Politikası, Politik Demeçler, Termik Karşıtı Mücadeleler, Kararlar ve İzin Süreçleri, Kazalar, Kirlilik ve Etkiler başlıklarında, termik santral gündemine ilişkin Nisan ayında yayınlanan haberleri derledik.

TÜRKİYE’DE VE DÜNYA’DA ENERJİ POLİTİKASI

Ormansızlaşma artıyor¹

Bartın Üniversitesi Orman Mühendisliği öğretim üyeleri Prof. Dr. Erdoğan Atmış ve Yard. Doç. Dr. Hikmet Batuhan Günşen’in hazırladığı “Türkiye’de Orman Değişiminin ve Ormansızlaşmanın Analizi” Raporuna göre, orman büyüklüğündeki artışın nedeni ağaçlandırma değil, göçle boşalan kırsal alanların orman niteliği kazanması ve madencilik gibi amaç dışı faaliyetler için kullanılan alanların da orman olarak gösterilmesi. Orman alanları değişimini 2005 ve 2015 arasındaki dönemde 81 ilde inceleyen Rapor, kentsel nüfusun yüksek olduğu ve aşırı göç alan illerde ormansızlaşmanın arttığını ve ormansızlaşmanın temel nedenlerinden birinin köyden kente göç olduğunu ortaya koydu.

Kapasite mekanizması kapsamında 39 elektrik üretim santraline Mayıs ayı için toplam 208 milyon 263 bin lira ödenecek.²

Türkiye Elektrik İletim AŞ (TEİAŞ) tarafından 39 elektrik üretim santraline Mayıs ayı için toplam 208 milyon 263 bin 683 lira ödeme yapılacağı bildirildi.

Mekanizma kapsamında en yüksek ödeme 19 milyon 84 bin 754 lirayla Soma Termik Santral Elektrik Üretim AŞ’ye yapılacak. Bu şirketi, 12 milyon 144 bin 843’er lira ödemeyle Yatağan Termik Enerji Üretim AŞ ve Yeniköy Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret AŞ izleyecek.

¹ <https://www.birgun.net/haber-detay/ormansizlasma-artiyor.html>

² <http://petroturk.com/elektrik/elektrikte-2083-milyon-liralik-kapasite-mekanizmasi-destegi>

TÜİK, Nisan ayı katı yakıt istatistiklerini açıkladı³

TÜİK verilerine göre katı yakıtlarda Nisan ayında en fazla üretim ve teslimat linyitte gerçekleşti.

Katı yakıtların teslimat yerlerine göre dağılımı incelendiğinde; taşkömürü teslimatının yüzde 51,7'si termik santrallere, yüzde 23'ü kok tesislerine, yüzde 7,9'u demir-çelik haricindeki sanayiye yapılırken linyit teslimatının yüzde 88,1'i termik santrallere ve yüzde 8,6'sı demir-çelik haricindeki sanayiye yapıldı.

EPDK 20 şirkete lisans verdi⁴

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunca (EPDK), elektrik, doğal gaz ve petrol alanlarında faaliyet gösterecek 20 şirkete lisans verildi. EPDK'nin konuya ilişkin ilanı, Resmi Gazete'nin 30803 sayısında yayımlandı.⁵

Rosatom, Akkuyu personelinin eğitimi için 53.5 milyon dolar harcayacak⁶

Rosatom, inşa edilen Akkuyu nükleer güç santralinde çalışacak personelin eğitimi için 53.5 milyon dolar harcayacak. Şirketin yayınladığı verilere göre, Akkuyu nükleer güç santralinde çalışacak personelin eğitimi için hazırlanacak bir program siparişinde bulunuldu. Söz konusu eğitim programı için yapılan anlaşmanın toplam değerinin 53.5 milyon dolar olduğu ve eğitim programının 120'si yedek aday olmak üzere 1.311 kişi için hazırlandığı belirtildi. Eğitimin birinci aşamasının Rosatom'un Rusya'daki nükleer güç santrallerinden birinde, ikinci aşamasında Akkuyu nükleer güç santralinde gerçekleşmesi planlanmış durumda.

Yenilenebilir Enerjide En Fazla İstihdam Çin'de, Türkiye'de Önemli Oranda Gerileme⁷

Dünyada yenilenebilir enerjide istihdam, önceki yıla oranla 2018'de %6,6'lık büyüme ile 11 milyona yaklaştı. Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı'nın (IRENA) "Yenilenebilir Enerji ve İstihdamı 2019 Raporu"⁸ na göre, dünya genelinde işsizlik büyürken yenilenebilir enerji sektöründe istihdam arttı. Temiz enerjideki istihdam olanaklarının artmasında, enerji teknolojileri maliyetlerindeki düşüşün yanı sıra, talep artışı ve rekabet ile öne çıkan çevresel duyarlılığın yaygınlaşması etkili oldu.

Buna göre en fazla istihdam Çin'de gerçekleşti, Türkiye'de ise %27'lik gerileme gerçekleşti.

Yunanistan Başbakanı Çıpras'tan Türkiye'ye 'sondajı aklından bile geçirme' uyarısı⁹

Yunanistan Başbakanı Aleksis Çıpras, Türkiye'ye Meis adası açıklarındaki sondaj faaliyetine karşı uyardı ve 'bunu aklından bile geçirmemesi gerektiğini' söyledi. Ekathimerini'nin konuyla ilgili kaynaklara dayandırdığı haberine göre, yetkililer en çok Rodos'un doğusunda ve Meis'in güneyinde Türkiye'nin olası bir müdahalesi konusunda endişeleniyor.

Uzun süredir süren anlaşmazlıkta Kıbrıs, bölgenin kendi karasuları içinde olduğunu iddia ederek sondaj faaliyetlerinin egemenlik haklarını çiğnediğini savunuyor. Türkiye ise aksini öne sürüyor ve sondaj gemisiyle arama çalışmalarına devam ediyor.

³ <http://petroturk.com/elektrik/tuik-nisan-ayi-kati-yakit-istatistiklerini-acikladi>

⁴ <https://tr.sputniknews.com/turkiye/201906171039386479-epdk-20-sirkete-lisans-verdi/>

⁵ [http://www.resmigazete.gov.tr/ilanlar/eskiilanlar/2019/06/20190616-4%20\(2\).pdf](http://www.resmigazete.gov.tr/ilanlar/eskiilanlar/2019/06/20190616-4%20(2).pdf)

⁶ <http://www.ekomonitor.com.tr/enerji/rosatom-akkuyu-personelinin-egitimi-icin-53-5-milyon-dolar-harcayacak/>

⁷ <https://www.iklimhaber.org/yenilenebilir-enerjide-en-fazla-istihdam-cinde-turkiyede-onemli-oranda-gerileme/>

⁸ https://www.irena.org/-/media/Files/IRENA/Agency/Publication/2019/Jun/IRENA_RE_Jobs_2019-report.pdf

⁹ https://tr.sputniknews.com/dogu_akdeniz/201906241039448852-yunanistan-basbakani-ciprastan-turkiyeye-sondaji-aklindan-bile-gecirme-uyarisi/

Yunanistan, Girit açıklarında petrol ve gaz arayacak¹⁰

Yunanistan, Girit adasının Akdeniz suları açıklarında doğalgaz ve petrol arama izni verdi. Adanın güneyi ve güney batısını kapsayacak arama faaliyeti, hidrokarbon yatağı olduğu düşünülen daha önce araştırma yapılmamış 40 bin metrekarelik bir alanda yürütülecek. Greenpeace ve Dünya Doğayı Koruma Vakfı projenin durdurulması için konuyu mahkemeye taşımıştı. Çevre örgütleri, Girit açıklarında yapılacak arama faaliyetinin yunuslar, balinalar ve diğer deniz canlıları için tehdit oluşturacağını söylüyor. Çevreciler, Yunanistan'dan hidrokarbon kaynaklarına yönelmek yerine yenilenebilir enerjiye yatırım yapmasını istiyor.

Erimiş tuz kullanan termik güneş santrali çalışmaya başladı¹¹

Çin'in Gansu eyaletinin Dunhuang kentinde yer alan ilk 100 megavatlık erimiş tuzlu güneş enerjisi termik santrali tam kapasiteyle çalışmaya başladı. Tesis gece ve gündüz boyunca saatte 1,8 milyon kilowatt enerji üretti, böylece yeni bir rekor kırmış oldu. Bu santral, Çin'in ilk güneş enerjisi üretim projeleri arasında yer alıyor.

“Süper aynalı enerji santrali” olarak da bilinen enerji santrali, güneş ışığını bir güneş kulesinin tepesindeki alıcıya yoğunlaştırarak erimiş tuzu ısıtan 12 bin ayna kullanarak çalışıyor. Yıllık 390 milyon kWh enerji üretecek şekilde tasarlanan santral, böylece karbondioksit emisyonunu yılda 350 bin ton azaltabilecek. Bu, 667 hektar bir ormanlık alandan bir yılda elde edilen çevresel faydaya eşdeğer bir rakam.

Rusya, Ukrayna'ya kömür ve sıvı yakıt ihracatını durdurdu¹²

Rus hükümetinin kararnamesine göre, Ukrayna'ya ticari benzin ve dizel yakıt gibi sıvı gazların ihracatı sadece Rusya Ekonomi Bakanlığında alınan özel izinle mümkün olabilecek. Rusya'nın yakıt ihracatı yasağı kararı, Ukrayna'nın Moskova'ya karşı bir dizi yeni yaptırımını devreye sokmasını izliyor.

İran ve Rusya'dan enerjide işbirliği anlaşması¹³

İran ve Rusya arasında enerji sektöründe işbirliğini öngören geniş kapsamlı bir anlaşma imzalandı.

İmzalanan bu anlaşmayla birlikte ABD yaptırımlarının merkezinde olan enerji sektöründe iki ülke işbirliğine gitme kararı aldı.

Şili, enerjide sıfır karbona doğru...¹⁴

Şili hükümeti ülkenin enerji tüketimi kaynaklı emisyonlarını 2040 yılında tamamen sıfırlamayı, 2050 yılında ise ülkeyi tamamen karbon nötr haline getirmeyi hedefleyen planını açıkladı.

Şili Devlet Başkanı Sebastián Piñera tarafından açıklanan plana göre ülkedeki tüm kömürlü termik santralleri, 2040 yılına kadar kapatılacak. Kömürlü termik santrallerin elektrik üretiminde yaratacağı boşluk ise yenilenebilir enerji yatırımları ile doldurulacak.

10 <https://tr.sputniknews.com/avrupa/201906271039495291-yunanistan-girit-aciklarinda-petrol-ve-gaz-arayacak/>

11 <https://www.dunyahalleri.com/erimis-tuz-kullanan-termik-gunes-santrali-calismaya-basladi/>

12 <https://tr.sputniknews.com/rusya/201906011039221864-rusya-ukraynaya-komur-ve-sivi-yakit-ihracatini-durdurdu/>

13 <https://tr.sputniknews.com/ekonomi/201906171039395578-iran-ve-rusyadan-enerjide-isbirligi-anlasmasi/>

14 <https://yesilgazete.org/blog/2019/06/11/sili-enerjide-sifir-karbona-dogru/>

Dünyada enerji tüketimi yüzde 2,9 arttı¹⁵

British Petroleum (BP), 2019 Dünya Enerji İstatistik Görünümü Raporu'na göre, küresel enerji tüketimindeki bu artış 2010'dan bu yana yıllık bazdaki en büyük yükseliş olarak kayıtlara geçti.

Küresel enerji tüketiminde başı çeken ülkeler sırasıyla Çin, ABD ve Hindistan oldu.

Rapora göre, Çin 18 yıl üst üste dünyanın en fazla yıllık büyüme kaydeden enerji piyasası oldu.

Dünyada tüketilen enerji kaynaklarında yıllara göre en büyük artış doğal gazda gerçekleşti.

Söz konusu dönemde dünya genelinde kömür tüketimi de yüzde 1,4 artarak 3,7 milyar ton petrol eşdeğeri oldu. Dünyada son 10 yılda kömür tüketiminin en yüksek olduğu yıl 2018 olarak kayıtlara geçti.

Yeni Rapor: Bazı AB Ülkeleri Kömürden Vazgeçmiyor, Enerji Dönüşümü Fonundan Pay Alıyor¹⁶

Yayımlanan yeni bir rapora göre elektrik üretimi için hâlâ kömür kullanan 21 AB ülkesinin taslak Ulusal Enerji ve İklim Planları (National Energy and Climate Plans-NECP), yalnızca 8 ülkenin 2030 yılına kadar kömürden aşamalı olarak vazgeçmeye kararlı olduğunu gösteriyor. Bununla birlikte, kömürden vazgeçme planları olmayan ülkeler, enerji dönüşümünü desteklemeye yönelik çeşitli AB programlarından yararlanıyor. CAN (İklim Eylem Ağı) Avrupa ve Sandbag tarafından hazırlanan "Just transition or just talk?"¹⁷ adlı rapor ülkelerin yine de daha fazla enerji dönüşümü fonu istediğini ortaya koyuyor.

İklim krizi insan haklarını da tehdit ediyor¹⁸

Birleşmiş Milletler'in insan hakları ve yoksullukla ilgili özel raportörü Philip Alston küresel ısınmanın temel insan ihtiyaçlarının karşılanmasına vereceği zararın yanı sıra hukuk devletini ve demokrasiyi tehlikeye atacağını, sınıfsal ayrışmayı arttıracığına dikkat çekti. Alston'un BM İnsan Hakları Komitesi için hazırladığı rapora göre, yoksul bölgeler karbon salımının sadece yüzde 10'unu gerçekleştirdiği halde krizin yükünün yüzde 75'ini sırtlayacak. Alston, iklim krizinin sınıflar arası ayrışmayı keskinleştireceğini vurgulayarak zenginlerin krizin yaratacağı etkilerden kaçma imkanı varken dünyanın geri kalanının acı çekmeye devam edeceğini, bunun örneklerinin şimdiden görülmeye başladığını yazdı. 2012'de Atlantik Okyanusu'nda gerçekleşen ve en büyük kasırga olarak kayda geçen Sandy Kasırgası'nı örnek gösteren Alston, dar gelirli New Yorklular temel ihtiyaçlarına erişemezken şehrin zengin kesiminin jeneratörleri ve kasırganın etkilerine karşı aldıkları binlerce kum torbasıyla normal hayatlarına devam ettiklerini hatırlattı.

Alston, insan hakları savunucularının iklim krizini ana sorun olarak ele almamasını eleştirdi. BM İnsan Hakları Komitesi'nin bu konudaki çalışmalarının insan haklarını bekleyen tehlikeye ve krizi engellemek için yapılması gereken kökten dönüşümlere yer vermediğini söyledi. Uluslararası anlaşmaların da etkisiz kaldığını ifade eden Alston, Paris İklim Anlaşması'nın küresel sıcaklık artışını iki derecenin altında tutma hedefinin dünyayı yine kritik eşikte bırakmasını ve daha ilerisi için bir eylem planlanmamasını eleştirdi. Alston, "Devletler her türlü bilimsel uyarıya kulaklarını tıkamayı tercih etti ve sonunda o zamanlar kıyamet senaryosu olarak sunulan bulguların elimizdeki en iyi senaryoya dönüştüğü noktaya geldik" dedi.

¹⁵ <http://petroturk.com/akaryakit/dunyada-enerji-tuketimi-yuzde-29-artti>

¹⁶ <https://www.iklimhaber.org/yeni-rapor-bazi-ab-ulkeleri-komurden-vazgecmiyor-enerji-donusumu-fonundan-pay-aliyor/>

¹⁷ <http://www.caneurope.org/docman/coal-phase-out/3545-just-transition-or-just-talk/file>

¹⁸ <https://www.birgun.net/haber-detay/iklim-krizi-insan-haklarini-da-tehdit-ediyor.html>

POLİTİK DEMEÇLER

Cumhurbaşkanı Erdoğan açıkladı: Sinop nükleer santral projesi durdu¹⁹

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Japonya’da yayım yapan Nikkei’de yaptığı açıklamada, Sinop nükleer enerji santrali projesinin durduğunu ifade etti.

Erdoğan, “Sinop nükleer enerji santrali projesinde arzu edilen noktada değiliz. Japon tarafınca hazırlanan fizibilite çalışması raporu ve maliyet analizi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımız ve diğer gerekli kurumlarımız tarafından ayrıntısıyla incelendi. Hem maliyet, hem de takvim bakımından başlangıçtaki anlaşmamızla uyum içinde olmayan bir tabloyla karşılaştık” dedi. Cumhurbaşkanı Erdoğan “Sinop nükleer enerji santralinin arzu ettiğimiz gibi ilerlememesi tabii ki üzücü. Ne var ki, Japonya ile enerji işbirliğimizi sadece nükleer enerji alanıyla sınırlamıyoruz” ifadelerini kullandı.

Sinop NGS’ye tahsis edilen alanda 650 binden fazla ağaç kesilmişti.²⁰

Sinop NKP Sözcüsü ‘nükleer projesi durduruldu’ haberine temkinli²¹; Zeki Karataş, bu gelişmenin, ilk bakışta sevindirici bir haber olarak yorumlansa da kendilerini rehavete sokmadığını belirtti ve bunu “Daha önce dört defa durduruldu proje. İptal edilmedi, durduruldu” diyerek açıkladı. Enerji analisti Özgür Gürbüz de Sinop Nükleer Enerji Santrali Projesi’nin durdurulmasına ilişkin, resmi açıklama yapılmadığına dikkat çekti.²²

Bakan Dönmez: Para vermeden kendi gazınızı kendinizin üreteceği bir teknoloji üzerinde çalışıyoruz²³

Gölpazarı ilçesinde restorasyonu tamamlanan tarihi Kasımlar Camii’nin açılışına katılan Bakan Dönmez, insanoğlunun istek, ihtiyaç ve arzularının bitmeyeceğini ifade etti ve şunları kaydetti: “Şimdi diyeceksiniz ki ‘elektrik var ama gaz yok.’ Gaz da olsa iyi olur. Daha doğal gazı Gölpazarı’na yeni getirdik. Köyler için bir başka projemiz var. Para vermeden kendi gazınızı kendinizin üreteceği bir teknoloji üzerinde çalışıyoruz. Şöyle üç dört büyükbaş hayvanınız varsa ahırınızda onun gübresinden mutfağınızdaki ihtiyacını karşılayacak gazı üretmek imkanına da kazandıracacağız. İlk denemelerini fabrikada yaptırдық, olumlu çıktı. 8-10 köy seçeceğiz, oralarda o tesisi vereceğiz. ‘Biogaz’ dediğimiz gazı size ürettireceğiz. Artanı da yine gübre yapacaksınız. Tüp parası vermemiş olacaksınız.”

Rosatom: Akkuyu’nun ikinci ünitesinin yapımı yaz sonu başlayacak²⁴

Rusya Devlet Nükleer Enerji Şirketi Rosatom Başkanı Aleksey Lihaçev, Akkuyu nükleer güç santralının ikinci ünitesinin yapımına yaz sonu, sonbahar başlarında başlamayı planladıklarını duyurdu.

¹⁹ <https://www.evrensel.net/haber/381996/cumhurbaskani-erdogan-acikladi-sinop-nukleer-santral-projesi-durdu>

²⁰ <https://www.evrensel.net/haber/364441/sinopta-nukleer-santral-icin-kesilen-agac-sayisi-650-bini-asti>

²¹ <https://www.evrensel.net/haber/382062/sinop-nkp-sozcusu-nukleer-projesi-durduruldu-haberine-temkinli>

²² <https://bianet.org/bianet/cevre/209912-turkiye-sinop-nukleer-enerji-santrali-nin-ekonomik-kulfetinden-kurtulmali>

²³ <https://tr.sputniknews.com/turkiye/201906081039273261-bakan-donmez-para-vermeden-kendi-gazinizi-kendinizin-uretecegi-bir-teknoloji-uzerinde-calisiyoruz/>

²⁴ <https://tr.sputniknews.com/rusya/201906071039272920-rosatom-akkuyunun-ikinci-unitesinin-yapimi-yaz-sonu-baslayacak/>

Madenci kenti Yatağan 'Kültür kenti' oluyor²⁵

Yatağan'ın bir maden ve işçi kenti olmasının yanında kültür ve turizm şehri olduğunu söyleyen Yatağan Belediye Başkanı Mustafa Toksöz, Kültür ve Turizm Bakanlığı'na Yatağan'ın Kültür Turizm şehri olması için müracaatta bulduklarını ve olumlu cevap geldiğini açıkladı. Toksöz, "Yatağan'ın bir maden şehri olduğu kadar bir kültür turizmi şehri olduğunu düşünüyoruz. Kültür şehri derken, özellikle Stratonikeia antik kenti bizim dönemimizde Ege'deki en büyük antik kentlerden birisi olacak. Biz bu değerleri hem koruyacağız, hem yaşatacağız. Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan bu konuda olumlu bir görüş yazısı tarafımıza geldi. Burada onaylatarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na gönderildi. Yatağan kültür ve turizm şehri olduğu zaman bize çok avantaj sağlayacak. Öncelikle personel ve norm kadrolar tekrar belirlenecek. Bunun yanında İller Bankasından aldığımız ödenek yüzde 3040 civarında artıyor" dedi.

Yavaş, İngiltere'de İşçi Partisi Lideri Corbyn'le 'yeşil enerji' için görüştü²⁶

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, Birleşik Krallık'ta "yeşil enerji" projelerine yönelik gerçekleştirdiği görüşmeleri sosyal medya hesabından açıkladı. Yavaş görüşmeler kapsamında Londra İşçi Partisi Lideri Jeremy Corbyn ile de görüştü.

CHP Vekili Antmen: Mersin Çernobil Olmasın²⁷

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Mersin Milletvekili Alpay Antmen, HBO'nun son dönemde en çok konuşulan ve tartışılan dizisi Çernobil'in afişini Akkuyu olarak değiştirerek Meclis'te basın toplantısı düzenledi. Antmen geçen ay basına yansıyan reaktörün temelindeki çatlağı hatırlatarak "Birileri de buradaki faciyanın dizisini çekmesin, Mersin, Çernobil olmasın" dedi.

Çevre Bakanlığı'nın "Sıfır Atık Projesini" Emine Erdoğan Tanıttı²⁸

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından başlatılan "Sıfır Atık Projesi" Beştepe'de Emine Erdoğan tarafından tanıtıldı. WWF'in 2018 raporuna göre Akdeniz'e en çok plastik atık Türkiye'den atılıyor. Törende konuşma yapan Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhaseki; "Dört aylık çalışmalarda 45 ton kağıdı ayrıştırmış olduk" dedi ve ekledi: " Sadece kağıttan elde ettiğimiz karımız şu; 766 tane ağacı kesilmekten kurtarmış olduk. Sekiz ton sera gazı salınımını azalttık. 165 varil petrol kullanımını engelledi ve dört ton da cevher kullanımını da engellemiş olduk."

Emine Erdoğan ise, "Çevre yönetimi tüm dünyanın en büyük sorunu haline gelmiştir. Sürdürülebilir kalkınma ancak atıkların kontrolüyle mümkündür. Zira atıklar kılık değiştirmiş enerji kaynaklarıdır. Tüketimi üretime dönüştürmeliyiz. Bu konuda bireysel bilinç kadar kurumsal kararlılık da oldukça önemlidir." dedi.

25 <https://www.haberturk.com/mugla-haberleri/70033678-madenci-kenti-yatagan-kultur-kenti-oluyortermik-santrali-ve-maden-ocaklarinin-yaninda>

26 <https://www.abcgazetesi.com/yavas-ingilterede-isci-partisi-lideri-corbynle-yesil-enerji-icin-gorustu-19670>

27 <https://bianet.org/bianet/ekoloji/209495-chp-vekili-antmen-mersin-chernobil-olmasin>

28 <https://bianet.org/bianet/ekoloji/209219-cevre-bakanligi-nin-sifir-atik-projesini-emine-erdogan-tanitti>

“Yerli kömür teşvik edilmelidir”²⁹

Maden Mühendisleri Odası Başkanı Erdoğan Kaymakçı, kömürün buluşunun 190. Yıldönümü dolayısıyla açıklama yaptı. Kaymakçı, “TTK’nın kömür üretiminden kaynaklanan zararı elektrik ve çelik satışı üzerinde sübvansede edilmeli, ithal kömürüne getirilecek kota ile yerli kömürler teşvik edilmelidir” dedi.

Zonguldak taş kömürü çıkarma işini dünya standartlarına getirdi³⁰

Zonguldak Valisi Erdoğan Bektaş, düzenlediği bir basın toplantısında “Zonguldak’taki taş kömürü Türkiye’de başka yerde yok. Çelik üretimi için vazgeçilmez bir ürün. Onun için Kardemir ve Erdemir burada. Geçen gün madene gittik. ‘Yarı otomasyon sistemi’ diye bir şey düşünmüşler, kurmuşlar ve çalışıyor. Yarı otomasyon sistemiyle yapılan gerçekten Zonguldak için bir devrim. Mühendislerin de işçilerin de gözlerinin içi gülüyordu. İşçi başına çıkarılan kömür arttı. Zonguldak taş kömürü çıkarma işini dünya standartlarına getirdi. İş kazası riskini çok azaltıyor. TTK kendini geliştiriyor” dedi

²⁹ <http://www.halkinsesi.com.tr/ekonomi/yerli-komur-tesvik-edilmelidir-h47953.html>

³⁰ <https://www.haberler.com/zonguldak-tas-komuru-cikarma-isini-dunya-12153827-haberi/>

TERMİK KARŞITI MÜCADELELER

Çan Çevre Derneği Başkanı Yıldız "ODAŞ'a dur diyecek yetkili yok mu?"³¹

Çanakkale'yi saran termik santraller, zehir salmaya devam ediyor. Çan Çevre Derneği Başkanı Hamza Yıldız, ODAŞ'tan çıkan siyah duman görüntülerini sosyal medya hesabından paylaşarak; "Termik santralin çevresindeki yirmi iki köy muhtarının konu ile şikayet ve ODAŞ'ın denetlenmesi ile ilgili dilekçeler, Çan Çevre Derneği'nin dilekçesiyle birlikte il Çevre Müdürlüğüne verildi. Konu defalarca İl Çevre Müdürü ile yardımcılara anlatıldı. ODAŞ'a sadece elli bin lira para cezası verildiği gelen cevapta ifade edildi. İnsan hayatı ve çevre katliamının cezası bu mu? Çanakkale Valiliğini Çan ve çevresini cehenneme çeviren bu termik santralin üretimini durdurması için göreve davet ediyorum. ODAŞ, Çan'a kurulmuş bir zehirlenme fabrikası gibi çalışıyor" dedi.

"Türkiye Kömür Yatırımlarını Acilen Durdurmalı"³²

350.org, Japonya'nın Osaka kentinde bugün başlayan G20 zirvesine katılan Türkiye'ye dair bir açıklama yaptı. Uluslararası organizasyon Türkiye'nin kömür yatırımlarını acilen bırakması gerektiğini duyurdu. Açıklamada, "Türkiye, Paris Anlaşması'nı onaylamayan iki G20 ülkesinden biri. Ülke, 2023 enerji vizyonuna göre, kömürlü termik santral gücünü 30 GW'ye çıkarmayı planlıyor. Bu 20GW'lik kömürlü termik santral gücüne 10 GW'lik bir güç artışı anlamına geliyor. Ancak, hedefe ulaşmak adına oldukça cömert sübvansiyonlar ve teşvikler verilmesine rağmen kömür ne vatandaşlar ne de yatırımcılar için cazip." denildi. Birçok yerel topluluğun kömür projelerine karşı çıktığı, birçok yatırımcının ise dikkatini çoktan güneş ve rüzgar projelerine verdiği belirtilirken, "Türkiye dalgalara karşı kürek çekmeyi bırakmalı ve kömür rüyasından uyanmalı. Tüm G20 ekonomilerinin konuştuğu gibi davranma zamanı geldi: Kamu parasını fosil yakıtlardan uzaklaştırın." denildi.

5 Haziran Kutlama Değil Çevre Sorunlarına Dikkat Çekme Günü³³

EGEÇEP ve Çevre Mühendisleri Odası temsilcileri 5 Haziran'ın kutlama günü olmadığını, çevre sorunlarına dikkat çekme ve doğa ve yaşamdan olan mücadeleyi arttırma günü olduğunu vurguladılar.

"5 Haziran'a Ege Bölgesi ise artarak devam eden çevre sorunları ve canlı bir çevre mücadelesi ile giriyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının her geçen gün yenisini ilan ettiği çevresel etki değerlendirme (ÇED) kararları ile birlikte, taş ocakları, madenler, termik, jeotermal, rüzgar, hidroelektrik, biyogaz santralleri ve balık çiftlikleri projeleri, tarım alanlarının sanayileşmeye ve yapılaşmaya açılması, SİT derecelerinin düşürülmesi doğanın talanını arttırıyor. Talana karşı yurttaşlar tarafından kurulan çevre örgütleri ile de hukuki mücadele sürdürülüyor."

³¹ <http://www.canakkaleolay.com/Can-Cevre-Derneği-Başkanı-Yıldız-quot-OD-46704>

³² <https://www.iklimhaber.org/turkiye-komur-yatirimlarini-acilen-durdurmal/>

³³ <http://www.egecep.org.tr/index.php/2019/06/08/5-haziran-kutlama-degil-cevre-sorunlarina-dikkat-cekme-gunu/>

KARARLAR VE İZİN SÜREÇLERİ

Gizlenen ÇED mahkemedен döndü³⁴

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 30 Nisan 2015'te 81 ilin valisine bir yazı göndererek ÇED raporlarına ilişkin duyuru ve ilanların artık süresiz değil, sadece 15 gün süreyle yayınlanmasını istedi. Bakanlık gönderdiği yazıda, ÇED kararının, söz konusu faaliyetten en fazla etkilenmesi muhtemel olan yöre halkının yetkili temsilciliğine tebliğ edilmesi, kararın hem askı hem de internet üzerinden yapılan ilanının ise 15 günün sonunda kaldırılması gerektiğini bildirdi. Çevre Bakanlığı, valiliklere gönderdiği yazının hemen ardından, hem 2015'e kadar olan hem de 2015'ten sonrası için ÇED olumlu kararı olan projelerin ÇED raporlarının tümünü bakanlık internet sitesinden kaldırdı.

Bunun üzerine harekete geçen Çevre Mühendisleri Odası konuyu yargıya taşıdı. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu başvuruyu haklı bularak yürütmenin durdurulmasına, yani ÇED kararlarının 15 gün sonra ilandan kaldırılamayacağına hükmetti.

ÇED raporuyla uygulamayı karşılaştırma imkanını engelleyen çağdışı bir yaklaşımı hayata geçirdiğini belirten Baran Bozoğlu 2015 yılına kadar zaten var olan şeffaflık uygulamasının artık mahkeme kararıyla uygulanacağına işaret ederken, Bakanlığın mahkeme kararına uyup geçmişten bugüne kadar tüm ÇED raporlarını eksiksiz olarak internet sitesinde yayınlaması gerektiğini de söyledi.

İzmir Harmandalı Çöplüğü, enerji tesisi oluyor³⁵

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin Çiğli'deki katı atık depolama alanının rehabilitasyonu ve atıklardan enerji üretim tesisi kurulmasına yönelik çalışmaları için beklenen ÇED onayı 15 Mayıs'ta alındı. Eylül ayından itibaren İzmir'de çöpten elektrik üretiminin başlaması hedefleniyor.

Akçelik Madencilik, Edirne'de kömür üretimini arttıracak³⁶

Akçelik Madencilik, Edirne'nin Süloğlu ilçesinde bulunan kömür ocağında üretim kapasitesini yılda 100 bin tondan 500 bin tona çıkaracak. Kapasite artışı ile 143,36 hektarlık mevcut proje alanının 281,14 hektarlık artış ile 424,5 hektara çıkarılması planlanıyor.

Termik santral ihalesi iptal edildi³⁷

Eskişehir'in Alpu ilçesine yapılması planlanan kömürlü termik santral ihalesi altıncı kez ertelenmişti. Dün yapılması planlanan ihale iptal edildi. Gelişmeyi Odunpazarı Belediye Başkanı Kazım Kurt "Gözümüz aydın Eskişehir! İÇ Anadolu'nun en verimli tarım arazilerinden biri olan Alpu Ovamıza kurulması planlanan kömürlü termik santral ihalesi bir kez daha iptal edildi. Havamıza, suyumuzla, toprağımıza ve yurttaşlarımıza büyük zararı olacak bu projenin tamamen iptal edilmesi için hukuk mücadelemize sonuna kadar devam edeceğiz." ifadeleriyle duyurdu.

34 <https://www.sozcu.com.tr/2019/ekonomi/gizlenen-ced-mahkemedен-dondu-5077614/>

35 <https://yesilgazete.org/blog/2019/06/03/izmir-harmandali-coplugu-enerji-tesisi-oluyor/>

36 <https://www.enerjigunlugu.net/akcelik-madencilik-edirne-de-komur-uretimini-arttiracak-32951h.htm>

37 <https://www.eskisehirekspres.net/ekonomi/termik-santral-ihalesi-iptal-edildi-h19085.html>

Şırnak'ta kömür kırma-eleme ve paketleme tesisi kurulacak³⁸

Sunar Kardeşler Mad. İnş. Nak. San. Ve Tic. Ltd. Şti. tarafından Şırnak İli, Merkez, Toptepe Köyü, Bana Encu Mevkiinde Kömür Kırma – Eleme ve Paketleme faaliyeti yapılması planlanıyor. Yaklaşık bir milyon lira değerindeki proje kapsamında, alanda yıllık 300.000 ton kömür üretilmesi hedefleniyor.

Metsan Hatay'daki kömür tesisinde kapasite arttıracak³⁹

Metsan Demir Çelik, Hatay'ın Payas ilçesi sınırları içinde bulunan kömür tesisinde kırma eleme ve depolama kapasitesini arttıracak.

Kömür madenlerine maliyet artışı için devlet desteği⁴⁰

7176 Sayılı Bazı Kanunlar İle 635 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun uyarınca⁴¹, linyit ve taşkömürü çıkaran özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerinin ruhsat sahibi olarak işlettikleri yer altı maden işletmeleri ile kamu kurum ve kuruluşlarının iştiraklerinin 11/9/2014 tarihinden önce sözleşmeye bağlanarak işlettirdikleri yer altı maden işletmelerinde çalışan rödovansçılara, 4857 sayılı Kanununun 41 inci, 53 üncü ve 63 üncü maddelerinde 10/9/2014 tarihli ve 6552 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler ile ek 9 uncu maddeyle oluşan maliyet artışlarının karşılanmasına ilişkin destek verilebilecek.

Enerjisa Tufanbeyli Termik'te depolama kapasitesini arttıracak⁴²

Enerjisa işletmekte olduğu Tufanbeyli Termik Santrali'nde yakıt depolama ünitesinin kapasitesini 1000 metreküpten 2700 metreküpe çıkaracak.

720 bin lira bedelli kapasite artışı projesi kapsamında mevcut tankların dolun kapasiteleri HFO (Ağır Yakıt) Tankı 1.500 m3 ve LFO (Hafif Yakıt) tankı 1.200 m3 olarak kullanılması planlanıyor.

72 adet maden ruhsatı iptal edildi⁴³

Maden İşleri Genel Müdürlüğü, 3213 sayılı Maden Kanunu'nun ilgili hükümlerini yerine getirmediikleri için 72 adet maden ruhsatını iptal ettiğini duyurdu.

Hedef yılda 30 bin ton kömür⁴⁴

Trakmaden Kömür İşl. San ve Tic. Ltd., Tekirdağ şehrinin Malkara ilçesindeki 83,23 hektarlık ruhsatlı sahasında kömür üretimi için çalışmalara başladı. Sahalarının 24,62 hektarlık bir kısmında açık işletme yaparak yılda 30 bin ton kömür üretmeyi hedefleyen firma, projeyi ortalama 600 bin liraya ve 25 kişilik bir personel sayısı ile gerçekleştirecek.

38 <https://www.enerjigunlugu.net/sirnakta-komur-kirma-eleme-ve-paketleme-tesisi-kurulacak-33052h.htm>

39 <https://www.enerjigunlugu.net/metsan-hataydaki-komur-tesisinde-kapasite-arttiracak-32792h.htm>

40 <https://www.enerjigunlugu.net/komur-madenlerine-maliyet-artisi-icin-devlet-destegi-32779h.htm>

41 <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/06/20190612-1.htm>

42 <https://www.enerjigunlugu.net/enerjisa-tufanbeyli-termikte-depolama-kapasitesini-arttiracak-32865h.htm>

43 <https://www.enerjigunlugu.net/72-adet-maden-ruhsati-iptal-edildi-32836h.htm>

44 <https://www.stendustri.com.tr/agir-sanayi-cozumleri/hedef-yilda-30-bin-ton-komur-h101100.html>

KAZALAR, KİRLİLİK VE ETKİLER

BP: Havayı en çok Çin kirletti⁴⁵

BP 2019 Dünya Enerji İstatistik Görünümü Raporu'ndan derlediği bilgilere göre, zararlı emisyonların ana kaynağını çoğunlukla petrol, kömür ve doğal gaz gibi fosil kaynaklar oluşturdu. Dünya genelinde toplam karbondioksit emisyonları geçen yıl önceki yıla göre yüzde 2 artarak 33 milyar 684 milyon tona yükseldi. Geçen yıl dünyada en fazla emisyon salımına sahip ülkeler ise sırasıyla Çin, ABD ve Hindistan olarak kayıtlara geçti. Söz konusu dönemde Çin'de karbondioksit emisyon miktarı yüzde 2,2 artarak, 9 milyar 419 milyon ton oldu. Raporda ayrıca, temiz enerji politikalarının benimsenmesine ve yenilenebilir enerjinin tüm alanlarında gelişme gösterilmesine rağmen küresel elektrik üretimi sektöründe son 20 yılda radikal bir değişiklik olmadığı vurgulandı.

Geçen yıl dünyada en çok tüketilen ikinci enerji kaynağı yüzde 27,2 ile kömür olarak kayıtlara geçti. Çin, geçen yıl dünya kömür tüketiminin yaklaşık yüzde 50,5'ini tek başına gerçekleştirerek kömürü en çok kullanan ülke oldu. Ülkede kömür tüketimi geçen yıl bir önceki yıla kıyasla yüzde 0,9 artarak 1 milyar 906 milyon ton petrol eş değerini buldu. Dünya genelinde ise geçen yıl kömür üretimi bir önceki yıla kıyasla yüzde 4,3 artarak 3 milyar 916 milyon 800 bin ton olarak gerçekleşti.

Dünyanın yüzde 91'i temiz hava soluyamıyor⁴⁶

Dünya nüfusunun yüzde 91'i temiz hava soluyamıyor. Hava kirliliği kaynaklı ölüm oranlarının yılda 7 milyonun üzerinde olduğu tahmin ediliyor. Hava kirliliği dünyada her dokuz ölümden birine neden oluyor. 5 Haziran Dünya Çevre Günü'nün ana teması, bu kötü gidişata dur demek için hava kirliliği olarak kabul edildi. Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim Derneği de 'Hava Kirliliğini Yen' sloganıyla hayata geçirilmesi gereken önlemleri sıraladı.

Zonguldak'ta kömür ocağında göçük: Bir işçi yaşamını yitirdi⁴⁷

Kilimli'ye bağlı Kurt köyü yakınlarındaki kömür ocağında, saat 12.00 sıralarında, göçük meydana geldi. Ocakta çalışan işçilerden Fahrettin Gedikli, yıkıntı altında kaldı ve doktorların tüm müdahalelerine rağmen kurtarılamadı. Göçükle ilgili soruşturma başlatıldı.

Kaçak kömür ocağında şüpheli ölüm⁴⁸

Zonguldak'ta Dilaver Mahallesi'nde kaçak işletildiği kömür ocağında meydana gelen olayda, Mustafa Eser (28) iddiaya göre maden ocağına elektrik bağladığı esnada elektrik akımına kapıldı. Zonguldak Atatürk Devlet Hastanesi'ne kaldırılan Eser yaşamını yitirdi. Polisin yaptığı araştırmada kömür ocağının kaçak olduğu tespit edildi. Olayla ilgili soruşturma başlatıldı.

45 <https://tr.sputniknews.com/asya/201906161039381650-bp-havayi-en-cok-cin-kirletti/>

46 <http://petroturk.com/yenilenebilir/dunyanin-yuzde-91i-temiz-hava-soluyamiyor>

47 <https://www.sozcu.com.tr/2019/gundem/zonguldakta-komur-ocaginda-gocuk-bir-isci-yasamini-yitirdi-5202004/>

48 <https://www.sabah.com.tr/yasam/2019/06/21/kacak-komur-ocaginda-supheli-olum>

Orhaneli'de kömür ocağında heyelan meydana geldi⁴⁹

Bursa'nın Orhaneli ilçesi Gümüşpınar Dünder Mahallesi'nde bulunan bir kömür ocağında, akşam saatlerinde etkisini gösteren sağanak yağmurun ardından büyük bir gürültüyle heyelan yaşandı. Yaşanan heyelanda can kaybı yaşanmadı.

---

⁴⁹ <https://www.cnnturk.com/yerel-haberler/bursa/orhaneli/orhanelide-komur-ocaginda-heyelan-meydana-geldi-1008121>

📍 Nergiz Sokak No: 2/5 Çankaya/Ankara 📞 +90 (312) 425 77 64

✉ iletisim@ekolojikolektifi.org 🌐 ekolojikolektifi.org 🐦 [@ekolojikolektif](https://twitter.com/ekolojikolektif) 📘 [ekoloji.kolektifi](https://www.facebook.com/ekoloji.kolektifi)

📍 Nergiz Sokak No: 2/5 Çankaya/Ankara 📞 +90 (312) 425 77 64

✉ iletisim@ekolojikolektifi.org 🌐 ekolojikolektifi.org 🐦 [@ekolojikolektif](https://twitter.com/ekolojikolektif) 📘 [ekoloji.kolektifi](https://www.facebook.com/ekoloji.kolektifi)